

Su'aasha

Tallaalka koronuhu dhalmo la'aan ma keeni karaa?

Haddii caabuqa koronuhu isoo maray, maxaan uga baahnahay tallaalka?

Tallaalka koronuhu wuxuu sababi karaa xinjirowga dhiigga, maxaa arinkaas sabab u ah?

Jawaabta

Maya: Marka la eego cilmibaarista la sameeyey ama macluumaadka la uruuriyey inta tallaalku socday, ma jiraan wax muujinaya in tallaalka koronuhu saameyn ku yeeshay dhalmada.

Qofka uu soo maray caabuqa koronuhu wuxuu helayaa difaac qiyaastii 6-12 bilood. Qofka caabuqu ku xumaaday difaaciisu wuu ka badan karaa intaas. Maadaama oo difaaca caabuqu uu sii daciifayo waqtigaas kadib, qofka caabuqu ku dhacay waa muhiim inuu qaato hal tallaalka si difaaca jirku u kordho.

Tallaalka " AstraZeneca" ee caabuqa koronaha ayaa lala xiriirinayaa khatartan. Iyadoo ay xirmi karaan isla markaasna ay dhiig bax sameyn karaan xididadda dhiigu. Arintaas waxa ku socda baadhitaano kala duwan Finland iyo caalamkaba. Waxaa laga shakisanyahay in difaaca jirku iska hor imaanayo sababayana in dhiigu xinjiroobo. Tallaalada kale ee koronaha ee Finland laga qaadanayo lagama soo sheegin wax ciladan ku taxaluqa.

Ka digtoonow wararka beenta ah ee tallaalka koronaha.

Su'aasha

Waxaan maqlay in tallaalka koronaha aan la ogeyn inta uu difaac jirka siin karo, arinkaas ma runbaa?

Tallaalka koronaha maxaa sabab u ah in la yiraa hadana tallaalka sadexaad hala qaato?

Maxaa ka run ah in tallaalka koronaha uu ku jiro dufanka doofaarka?

Jawaabta

Qofka labada tallaalka qaatay wuxuu siinayaa difaac ilaa 6 bilood. Noocyada kale ee fayruska koronaha sida "delta" tallaalka difaaciisu wuu hooseeyaa. Difaaca tallaalka laga helayo waxay ku xiran tahay waqtiga u dhexeeyey labada tallaalka. Haddii waqtigu isu dhowaa difaacu wuxuu noqonayaa mid daciif ah, haddii waqtigu kala fogaa difaacu wuxuu noqonayaa mid xoogan. Waxaa kale oo difaaca saameynaya qofka caafimaadkiisa, da'diisa, hadduu dawooyin qaato iyo haddii kale.

Sababtu waxa weeye, dadka u nugul cudurada labada tallaalka waxay siinayaan difaac ilaa 6 bil. THL ayaa usoo jeedisay in dadkaas la siiyo tallaalka sadexaad. Sidoo kale waxay soo jeedisay in dadka ay isku dhowaayeen labadooda tallaalka inay qaataan tallaalka sadexaad.

Tallaalka koronaha ee Finland laga isticmaalayo kuma jiro wax ku taxaluqa dufanka doofaarka ama xoolaha. Tallaalkadan sameyntooda waxaa loo isticmaalay sancada mRNA iyo RNA iyo dufan lagu sameeyey shaybaar oo daawada tallaalka qaadaya.

Ka digtoonow wararka beenta ah ee tallaalka koronaha.

Su'aasha

Maxaa ka jira tallaalka koronaha in la rabo in dadka caalamka lagu kala yareeyo?

Maxaa ka jira in tallaalka konohana in uu keeni karo xannuunyo kale duwan, sida madax-xannuun, wadno xannuun, lugo-xannuun, daal?

Maxaa suurogaliyey in si dhakhso leh loo soosaaro tallaalka koronaha?

Jawaabta

Wararka noocaas ah waa warar aan sal iyo raad-toona laheyn oo been abuur ah ayna faafiyaan dadka waxaas aaminsan. Tallaalka koronuhu saameyn kuma lahan taranka dadka iyo in haweenku uur qaadaan ama ilma dhalaan.

Tallaalka koronuhu dadka qaar wuu sababi karaa inay isku arkaan falcelin kala duwan sida madax-xannuun, murqo-xannuun, qandho ama daal. Dhammaan calaamadahan falcelinta ah waa kuwo waqti kooban ku eg. Tallaalka koronaha lama hayo inuu sababay wadne-xannuun joogto ah.

Tallaalka koronaha meelo badan oo caalamka ah ayey cilmibaaristiisu ka socotay. Cilmibaareyaashuna waxay wadaagayeen kolba horumarka ay sameeyaan. Sidoo kale hay'adaha caafimaadku waxay kolba qiimeyn ku hayeen wixii horumar ah ee la sameeyey. Arrimahaas oo isu tagay ayaa sababay in tallaalka mudo kooban gudaheed lagu soosaaro.

Ka digtoonow wararka beenta ah ee tallaalka koronaha.

Su'aasha

Maxay ku kala duwan yihiin tallaalkada koronaha ee AstraZeneca, Pfizer, Johnson & Johnson?

Ma waxaa jira in xiriir ka dhexeeyo wadne-bararka iyo tallaalkada koronaha?

Tallaalka koronaha ma fayruskii ayaa qofka lagu mudayaa mise waa wax kale?

Jawaabta

Tallaalkada AstraZeneca iyo Johnson & Johnson waa tallaalkada loo yaqaano (adenoviral vector vaccine) halka Pfizerin iyo Moderna tallaalkoodu salka ku hayo cilmiga mRNA. Labada hore fayrus la khafiifiyey oo khatar la'aan ah ayaa qofka lagu mudayaa si jirku u sameysto difaac. Halka labada dambe ay ku saleysan yihiin cilmiga mRNA, kaas oo aan loo isticmaalin fayrus nool.

Si naadir ah tallaalka mRNA dadka qaatay qaar kamid ah ayaa laga helay caabuq dhinaca wadnaha khuseeya, khaas ahaan ragga dhalinyarada ah. Cilladan dadka laga helay waxay sheegeen inay isku arkeen labo asbuuc tallaalka kadib. Tallaalka labaad kadibna dad intii hore ka badan ayaa cilladaas sheegtay. Cilladdaan ma aheyn mid khatar weyn leh dadkii isku arkayna way ka bogsoodeen.

Tallaalkada koronaha ee Finland laga bixinayo kuma jiraan fayrus nool ama qeybo ka mid ah. Tallaalkada noocaas ah waddamada qaar waa laga bixiyaa sida Shiinaha iyo waddamo kale. Kuwa Finland laga bixinayo farsamo kale ayey ku saleysan yihiin.

Ka digtoonow wararka beenta ah ee tallaalka koronaha.

Su'aasha

Qofka ma qaadan karaa labo tallaalka oo kala duwan sida AstraZeneca kadibna Pfizer?

Dumarka uurka leh, kuwa ilmaha nuujinaya tallaalka koronaha ma qaadan karaan?

Haddii hargab ama xannuun kale qofku qabo ma qaadan karaa tallaalka koronaha?

Jawaabta

Haddii qofku uu qaato labo tallaalka oo kala duwan sida Pfizer iyo AstraZeneca jirkiisu wuxuu sameysanayaa difaac sareeya. Dadka qaatay labada tallaalka ee kala duwan lagama soo sheegin wax dhibaato khaas ah oo ka duwan kuwa qaatay labada isku nooca ah. Finland badanaa qofka waxaa la siiyaa labo tallaalka oo isku shirkad ah.

Dumarka uurka leh way qaadan karaan tallaalka koronaha xili walba oo uurku uu marayo. Sidoo kale tallaalka koronaha waa la qaadan karaa xiligga naasnuujinta. Tallaalku dhibaato uma keenayo hooyada ama ilmaha ay wado. Marka uurku weynyahay caabuqa koronuhu khatar weyn ayuu u keeni karaa hooyada uurka leh marka loo eego kuwa aan uurka laheyn.

Haddii hargab aad qabto ha imaanin goobta tallaalka koronaha. Tallaalka dib u dhigo oo waqti kale qaado.

Ka digtoonow wararka beenta ah ee tallaalka koronaha.

Su'aasha

Qofka koronuhu uu ku dhacay goorma ayuu qaadan karaa tallaalka koronaha?

Tallaalka koronaha ma keeni karaa in qofka ay timuhu ka daataan ama in araggiisu yaraado?

Haddii uu koronuhu isoo maray, isla markaasna aan qaatay tallaalka koowaad ma ka maarmi karaa kan labaad?

Jawaabta

Qofku markuu ka bogsoodo koronaha isla markaasna uu dhameysto waqtiga karantiilka, markaas kadib ayuu qofku qaadan karaa tallaalka koronaha. Mida kale qofka caabuqa koronuhu uu ku dhacay uma baahna inuu tallaalka ku degdego maadaama oo difaaca jirkiisu sameysanayo uu gaari karo 6 ilaa 12 bilood.

Maya, tallaalka koronaha lagama soo sheegin inuu sababi karo calaamado noocaaas ah sida timaha oo daata ama aragga qofka oo yaraada.

Macluumaadka hadda la hayo waxay muujinayaan in qofka koronuhu ku dhacay uu halka tallaalka ka helayo difaac la mid ah kan dadka labada tallaalka qaatay. Sidaas awgeed wuu ka maarmi karaa qaadashada tallaalka labaad. Dhinaca safarka qofka ayaa laga rabaa inuu hubiyo in caabuqa iyo hal tallaalka ay ku filan yihiin meelaha uu u safrayo.

Ka digtoonow wararka beenta ah ee tallaalka koronaha.

